

MILIEUVERSLAG 2017
LENOIRSCHURING

01 inhoud

Lenoirschuring:

03 brief Arie Lenoir

Stimular/SHB advies:

05 milieubarometerrapport 2017, schutblad

06 milieubarometer 2017, Stimular

07 milieubarometer 2017, CO2-footprint (thematisch) per kg drukwerk

08 milieu-impact lenoirschuring 2017 - 2016

09 vergelijk Lenoirschuring met branchegemiddelde, doelen 2019 - 2020

Bureau Veritas:

10 certificaat van goedkeuring Lenoirschuring ISO 14001:2015

Lenoirschuring:

11 milieubeleidsverklaring

Arctic Paper:

12 Statement Carbon Footprint_Munken Design

Lenoirschuring:

13 "Think global, act local"

Lenoirschuring:

15 Over papier: / colofon

16 adressen

Amsterdam, 4 december 2018

Beste lezer,

Elke werkdag sukkel ik rond 07.30 uur in mijn Fiat Panda over de randweg van Amsterdam van huis naar drukkerij. Afstand 13 km, verbruik 1:17, uitstoot CO2 circa 1,2 kg.

In 2017 en 2018 hebben wij hard gewerkt om de CO2 productie van onze drukkerij in kaart te brengen en te minimaliseren. Op de volgende pagina's vindt u de rapportage.

Wij begroten de totale CO2 uitstoot van 1 kg drukwerk die onze drukkerij verlaat op 900 gr CO2. Dit omvat pulp- en papierproductie, drukken, afwerken en leveren. Wij schatten dat 50% (450 gram CO2) wordt uitgestoten tijdens transport. Van de overige 450 gram CO2 komt 190 gram voor rekening van de productie in ons bedrijf.

Wij blijven streven naar verdere verlaging, maar deze zal marginaal zijn. Onze bedrijfsprocessen zijn goed doordacht uitgevoerd en staan onder voortdurende controle om CO2 uitstoot te minimaliseren.

Ik vraag u om een boek te kiezen dat in uw leven belangrijk is gebleken. Weeg dit boek nu eens. Een boek zal waarschijnlijk niet meer dan 1 kg wegen. Denkt u nu eens na of het belang dat dit boek voor u heeft, opweegt tegen de uitgestoten hoeveelheid CO2 die het veroorzaakt heeft.

Zelf vind ik het verbijsterend dat Al Gore's "Een ongemakkelijke waarheid" 900 gram blijkt te wegen en minder uitstoot CO2 heeft veroorzaakt dan ik met mijn dagelijkse ochtendritje van huis naar werk doe. De invloed dat dit boek heeft gehad op het wereldwijde bewustzijn van de milieuproblemen is groot. Het heeft mij gestimuleerd onze CO2 voetafdruk te verkleinen.

Ik durf de stelling "papier is een duurzaam product" te verdedigen. De afweging of het belang van een uitgave de milieubelasting rechtvaardigt, kan alleen de opdrachtgever/initiator maken. Zijn er alternatieven? Vergelijk levert vaak verrassende resultaten.

Deze uitgave weegt 98 gram. Wij maken hiermee onze milieuprestaties zichtbaar. Ik vind het de circa 90 gram CO2 meer dan waard en zal dit proberen te compenseren door op een ander punt minder te consumeren. Op onze website www.lenoirschuring.com staat dit rapport. Online lezen veroorzaakt waarschijnlijk meer CO2 uitstoot dan de productie van deze brochure heeft gedaan. Bewaart u hem, dan kunt u hem nogmaals raadplegen als u dit wilt. Of doorgeven aan een collega. Het staat nu op papier!

Voor uw vragen en opmerkingen over ons handelen sta ik graag open.

Met hartelijke groet,
Arie Lenoir
06 53362519
arie@lenoirschuring.com

Milieubarometerrapport

2017

LenoirSchuring

Milieubarometer - 2017

LenoirSchuring

De Milieubarometer vertaalt gegevens zoals elektriciteitsverbruik en afvalproductie naar grafieken en tabellen die de milieubelasting van het bedrijf inzichtelijk maken. In dit rapport worden de Milieubarometer uitkomsten van LenoirSchuring samengevat in enkele grafieken en tabellen.

Stimular

*De werkplaats voor
Duurzaam Ondernemen*

De Milieubarometer is een product van Stichting Stimular. Stichting Stimular verspreidt kennis over Duurzaam Ondernemen en ontwikkelt praktische instrumenten voor het midden- en kleinbedrijf en organisaties die daarmee vergelijkbaar zijn. Stichting Stimular is de werkplaats voor Duurzaam Ondernemen!

Inhoud

CO2	3
CO2-footprint (thematisch) per kg drukwerk	3

CO2

▼ Uitleg

Deze CO2-footprint laat zien hoeveel broeikasgas wordt uitgestoten en eventueel gecompenseerd door inkoop van CO2-compensatie. De CO2-emissies zijn in deze footprint gegroepeerd per thema. In de footprint is ook af te lezen wat de grootste bijdrage aan de CO2-uitstoot veroorzaakt.

CO2-footprint (thematisch) per kg drukwerk

	CO2-parameter	CO2-equivalent
Elektriciteit		
Ingekochte elektriciteit	0,605 kWh / kg drukwerk	0,318 kg CO2 / kg drukwerk
Waarvan groene stroom uit windkracht	0,605 kWh / kg drukwerk	-0,318 kg CO2 / kg drukwerk
	<i>Subtotaal</i>	<i>0 kg CO2 / kg drukwerk</i>
Brandstof & warmte		
Aardgas voor verwarming	0,0167 m3 / kg drukwerk	0,0315 kg CO2 / kg drukwerk
	<i>Subtotaal</i>	<i>0,0315 kg CO2 / kg drukwerk</i>
Water & afvalwater		
Drinkwater	0,000965 m3 / kg drukwerk	0,000287 kg CO2 / kg drukwerk
Afvalwater	0,0000222 VE / kg drukwerk	0,000654 kg CO2 / kg drukwerk
	<i>Subtotaal</i>	<i>0,000941 kg CO2 / kg drukwerk</i>
Emissies		
Oplosmiddelen	0,00320 liter / kg drukwerk	0,0230 kg CO2 / kg drukwerk
	<i>Subtotaal</i>	<i>0,0230 kg CO2 / kg drukwerk</i>
Woon-werkverkeer		
Personenwagen	0,332 km / kg drukwerk	0,0729 kg CO2 / kg drukwerk
	<i>Subtotaal</i>	<i>0,0729 kg CO2 / kg drukwerk</i>
Zakelijk verkeer		
Gedeclareerde km personenwagen	0,280 km / kg drukwerk	0,0615 kg CO2 / kg drukwerk
	<i>Subtotaal</i>	<i>0,0615 kg CO2 / kg drukwerk</i>
Goederenvervoer		
Bestelwagen in km	0,509 km / kg drukwerk	0,148 kg CO2 / kg drukwerk
Snel- / koerierdienst met bestelwagen	0,202 vracht km / kg drukwerk	0,118 kg CO2 / kg drukwerk
	<i>Subtotaal</i>	<i>0,266 kg CO2 / kg drukwerk</i>
	Totaal	0,456 kg CO2 / kg drukwerk
	Compensatie	0 kg CO2 / kg drukwerk
	Netto CO2-uitstoot	0,456 kg CO2 / kg drukwerk

Impact door verhuizing naar duurzamer pand:
**Reductie: 5,8% kg CO2/kg
drukwerk**

Afgeronde doelstellingen:

- ✓ Afgerond Doel 2017: in kaart brengen van de nieuwe CO2 afdruk nieuw pand, jaar 2016 en 2017.
- ✓ Afgerond Doel 2017: opnieuw verankeren van het milieumanagement. Behaald certificaat ISO14001 per 18-12-2017

Aanvullende achtergrondinformatie:

- Om dit in kaart te brengen zijn de oude gegevens van de Milieubarometer (jaar 2009-2010-2011) vergeleken met de gegevens jaar 2016-2017
- Berekenende reductie door verhuizing:
Na verhuizing: gemiddeld 0,4565 kg CO₂ /kg drukwerk (gemiddelde van 2016: 0,457/ 2017: 0,456)
Voor verhuizing: gemiddeld op 0,484 kg CO₂/kg drukwerk (gemiddelde 2009: 0,465/ 2010:0,509/ 2011: 0,478)
- De belangrijkste oorzaak van de reductie komt door het verhuizen naar een duurzamer pand.

Milieu-Impact LenoirSchuring per 1-1-2018:
**0,456 kg CO2/ kg drukwerk
(waarvan 60% goederenvervoer)**

Afgeronde doelstelling:

- ✓ Afgerond Doel 2017: Het in kaart brengen van de milieu-impact van ons bedrijf LenoirSchuring

Aanvullende achtergrondinformatie:

- De milieu-impact van ons bedrijf LS per 1-1-2018 is transparant gemaakt met behulp van de Milieubarometer rapport (zie milieubarometer rapport 2017 in kg CO₂/kg drukwerk)
- Hoewel iets meer dan de helft van de totale impact het **goederenvervoer** (0,266 kg CO₂/kg drukwerk) betreft, definieert LS geen verbeterdoel op dit thema. Immers de verbeteracties binnen de directe invloedssfeer van LS is al geborgd binnen het milieuzorgstelsel. (Denk daarbij aan het milieu -bewust inkopen van extern en intern transport en werken met milieubewuste partners). Het andere aspect kan niet los gezien worden van de klanttevredenheid: LS heeft veel internationale klanten. Goederenvervoer wordt binnen LS dan ook als een dienst en/of service gezien.
- Verbeterdoelen op andere thema's zijn gedefinieerd (zie vergelijking LS met Branche).

Vergelijking van ons bedrijf LenoirSchuring met de Branche gemiddelde

Afgeronde doelstelling:

- ✓ Afgerond Doel 2017: Het in kaart brengen van de milieu-impact van ons bedrijf LenoirSchuring ten opzichte van de Branche gemiddelde (gemiddelde offsetdrukkerij <15 FTE)

Aanvullende achtergrondinformatie

- De milieu-impact van ons bedrijf LS per 1-1-2018 ten opzichte van de Branche is transparant gemaakt met behulp van de Milieubarometer rapport (zie milieubarometer rapport kengetallen. Kolom 2012 staat voor Branche meting).
- Vooral **Papierverlies** is aan de hoge kant als je een vergelijking maakt met branche cijfers. Gemiddeld 24,1% (jaar 2016) van papier inkoop LS is verlies, terwijl de branche op 17,6% staat. Dit is verklaarbaar vanwege het type drukwerk dat LS maakt en LS verwacht daarom ook niet de branche gemiddelde te kunnen evenaren. Toch heeft LS wel een verbeterslag in 2017 gemaakt om bewuster om te gaan met gebruik inschiet en met papierafval. Onder andere wordt hergebruik gestimuleerd en van het mooie luxe restantpapier zijn nieuwe producten gemaakt die als promotiemateriaal worden weggegeven aan bezoekers van het bedrijf. Deze acties leverde LS een verbeterstap van 3,7% op. (papierverlies 2017: 20,4%)
- (Verbeterdoel definiëren) Hoewel we groene stroom afnemen waardoor onze CO2-uitsoot op nul staat. Zijn we er wel van bewust dat het **Elektriciteit gebruik** van ons bedrijf hoger ligt dan het branche gemiddelde.
- (Verbeterdoel definiëren) **Emissies kg/kg drukwerk** ligt hoger dan de branche gemiddelde.
- (Akkoord) Gebruik **Brandstoffen pand** ligt aanzienlijk lager dan het Branche gemiddelde.

Gedefinieerde doelstelling 2019-2020:

- ✓ Doel 1: De Directie van LS gaat actief de dialoog aan met de Branche voor collectief investeren in duurzaamheid (in plaats van emissie afkopen), met als doel dat dit direct een milieubesparing oplevert binnen de deelnemende Grafimedia bedrijf.
- ✓ Doel 2: Reductie van het energie gebruik in samenwerking met eigenaar pand (Kwantificering volgt 3^e kwartaal 2018)
- ✓ Doel 3: Reductie in emissies kg/ kg drukwerk (Kwantificering volgt 3^e kwartaal 2018)
- ✓ Doel 4: Reductie in afvalkosten vanuit ketensamenwerking (Kwantificering volgt 3^e kwartaal 2018)

Aanvullende achtergrondinformatie

- Doel 1: Om te komen naar een **CO2 neutraal bedrijf** kunnen wij onze CO2 impact afkopen, wat een trend is. (Dit kost LS maar 900 euro -Uitgaande van 10 euro per ton CO2). LS staat lijn recht tegenover deze visie. De visie van LS: niet de emissie afkopen, dus niet investeren in 'greenwashing', maar investeren in duurzaamheid ter continue verbetering van de CO2 impact wat direct van invloed is binnen LS.

Doelen 2019-2020

BUREAU VERITAS

Certificaat van Goedkeuring

Uitgereikt aan

LenoirSchuring

Back-upstraat 12, 1033 NX AMSTERDAM, Nederland

Bureau Veritas Certification verklaart dat het Milieu managementsysteem van bovengenoemde organisatie beoordeeld en in overeenstemming bevonden werd met de eisen van de norm zoals hieronder vermeld.

Norm

ISO 14001:2015

Toepassingsgebied

Vorbereiden en vervaardigen van drukwerk voor ontwerpers en hun opdrachtgevers.

Initiele goedkeuringsdatum: **18 december 2017**
Vervaldatum vorige cyclus: **NA**
Certificatie /Hercertificatie audit datum: **4 december 2017**
Certificatie / Hercertificatie start datum: **18 december 2017**

Behoudens een voortdurende en bevredigende werking van Milieu managementsysteem van de genoemde organisatie, is dit certificaat geldig tot: **18 december 2020**

Certificaatnummer: **NL018356** Versie: 1 Datum van afgifte: **22 december 2017**

Marius Rodenburg
Operations Director Inspection and Certification NL

Kantoor beheer: Bureau Veritas Inspection & Certification The Netherlands B.V.,
Computerweg 2, 3821 AB Amersfoort, The Netherlands
Kantoor uitgifte: Bureau Veritas Inspection & Certification The Netherlands B.V.,
Computerweg 2, 3821 AB Amersfoort, The Netherlands

SCCM

stichting
coördinatie certificatie
milieu- en arbomanagementsystemen

Amsterdam, 23 oktober 2017

OVER MILIEU:

als mens probeer ik mijn voetafdruk op deze wereld zo klein mogelijk te houden. Als mkb-ondernemer probeer ik de voetafdruk van ons zakelijk handelen te minimaliseren.

Groei is geen doel, zorg dragen voor continuïteit wel. De schaal van Lenoirschuring is zo gekozen dat wij de minimale omvang hebben om onze investeringen terug te kunnen verdienen. Tien medewerkers realiseren een omzet van circa 2.2 miljoen euro per jaar met het maken van drukwerk voor opdrachtgevers die aandacht en maatwerk verlangen.

Als mkb-ondernemers passen wij technologie toe, die door grote concerns de afgelopen decennia is ontwikkeld. Milieu-eisen zijn daarbij dwingende randvoorwaarden.

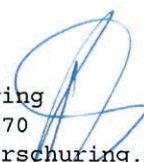
De grafische industrie in Nederland werkt nauw samen om milieubelasting te minimaliseren. Wij kopen gezamenlijk groene stroom in en leren van en met elkaar in milieukringen.

Papier is een duurzaam product. Door duurzaam bosbeheer is de bron voor papier (bos) de afgelopen 40 jaar aantoonbaar in omvang toegenomen. De bron (bos) is hernieuwbaar en het product is recyclebaar. Producenten van papier waren 40 jaar geleden onder de eerste bedrijven die milieuzorg tot speerpunt maakten. Nu, ruim 40 jaar later, is de papierwereld een voorbeeld voor milieudenken voor andere bedrijfskolommen.

Lenoirschuring werkt continue aan milieuverbeteringen. Lenoirschuring erkent en beheerst haar belangrijkste milieuaspecten. In alle facetten van haar handelen wordt milieu meegewogen. Het machinepark is modern, de hulpstoffen zijn zorgvuldig gekozen, het verbruik is geminimaliseerd, afval wordt gescheiden en verantwoord afgevoerd, vervoer wordt zo veel mogelijk passend geregeld. Op 1 januari 2016 zijn wij verhuisd naar een modern, goed geïsoleerd pand, waarmee onze huisvesting ook uit milieuoogpunt "state of the art" is.

Wij handelen zo veel mogelijk regionaal en adviseren onze opdrachtgevers bij hun keuzes over verbruik en vorm van hun drukwerk om tot een verantwoord totaal te komen. Graag vragen wij u ons bedrijf te bezoeken om het bovenstaande verder te bespreken en met eigen ogen een moderne kleine drukkerij te zien. Even bellen of mailen voor een afspraak:

Arie Lenoir
06 53362519
arie@lenoirschuring.com

Ron Schuring
020-5456970
ron@lenoirschuring.com

Postbus 37235

Back-Upstraat 12

020 5456960

www.lenoirschuring.com

1030 AE Amsterdam

1033 NX Amsterdam

info@lenoirschuring.com

Statement

CARBON FOOTPRINT _ MUNKEN DESIGN*

The purpose of a carbon footprint is to give information about the emissions of greenhouse gases (expressed as CO₂ equivalents) originating from the production, transportation and use of a specific product during its life cycle.

Paper is a product that in respect to low impact on climate change has many advantages. The main raw material for paper is wood, which is a renewable resource that uptake and binds CO₂ when the forests grow. Paper products also have the advantage that no energy is consumed during the usage phase. The paper can be recycled many times and at the end of its life cycle it is often used as a fuel to produce energy.

Full life cycle analyses are however complicated to do. In order to make the calculations a number of system boundaries, estimations and simplifications need to be set. The result will depend on the choices one have made and is therefore not reflecting an absolute truth.

To be able to present reliable and comparable data, Arctic Paper has chosen to report the CO₂ emissions from production of pulp and paper according to two well defined and recognised standards (Paper Profile¹ and WWF Paper Scorecard²). As an indication of the CO₂ emissions originating from transport of paper, data calculated with the help of NTM basic freight calculator³ are given for three typical destinations. The intention of this carbon footprint declaration is not to present a full life cycle analysis for the product, but to inform about the emissions of fossil CO₂ originating from the production of pulp and paper as well as indicate the magnitude of CO₂ emissions related to transport of paper. Internally performed assessments have indicated that this somewhat simplified analysis, in general covers 80-90% of the emissions calculated by other commonly used models.

Emissions related to pulp and paper production:**

According to Paper Profile standard: 378,9 kg CO₂/ton paper

Or

According to WWF Paper Scorecard standard: 374,2 kg CO₂/ton paper

Emissions related to transport, given as three typical destinations:

From Munkedal mill to Stockholm, Sweden:	36 kg CO ₂ /ton paper
From Munkedal mill to Hamburg, Germany:	53 kg CO ₂ /ton paper
From Munkedal mill to Paris, France:	69 kg CO ₂ /ton paper

Arctic Paper Munkedals AB
 SE-45581 Munkedal Sweden
 Phone: +46 770 110 120
arcticpaper.com

ISSUED 2018-06-18
 VALID UNTIL 2019-04-01
 ARCTIC PAPER MUNKEDALS AB
 Jonas Dahlqvist

*) Munken Design range includes the products Munken Pure, Munken Lynx, Munken Polar, Munken Pure Rough, Munken Lynx Rough and Munken Polar Rough

***) Based on 2017 data

1) Does not include CO₂ emissions from purchased electricity. www.paperprofile.com

2) Includes CO₂ emissions from purchased electricity. <http://checkyourpaper.panda.org/>

The Network for Transport and Environment, www.ntmcalc.se

Amsterdam, 4 december 2018

Think global, act local

Het in kaart brengen van onze CO2-voetafdruk is zeer verhelderend voor ons geweest. Onze bedrijfsprocessen blijken voor circa 21% veroorzaker van de totale milieu-impact van het door ons geleverde product. Transport doet dit naar schatting voor 50%.

Natuurlijk zullen wij ons inspannen onze CO2 voetafdruk zo klein mogelijk te maken. De meeste winst is echter te behalen door transport te minderen. De oude kreet "Think global, act local" blijkt zeer actueel.

Papier is een prachtig product. Het heeft de mensheid veel goeds gebracht. Ook globalisering heeft armoede doen verminderen en welvaart gebracht voor een groter deel van de mensheid. Tegelijk belast ons globale handelen onze planeet en beïnvloedt het onze overlevingskansen negatief.

Naar onze overtuiging is papier werkelijk een duurzaam product en in veel gevallen sterk te verkiezen boven andere alternatieven. Bewust omgaan met onze mogelijkheden is echter noodzakelijk om onze leefomgeving niet verder te verslechteren.

Wij vragen uw aandacht voor de verklaring van Arctic Paper op de linker pagina, waar wij het geheel mee eens zijn. Wij plaatsen ons handelen in zo'n breed mogelijk perspectief ("think global"). De werkelijkheid is complex. De cijfers in dit verslag zijn gebaseerd op tal van aannames. Er is geen absolute waarheid, maar een benadering is beter dan geen.

Wij zijn mkb-ers, die een inkomen proberen te verwerven met het maken van prachtig drukwerk voor opdrachtgevers die het verschil zien en bereid zijn de prijs voor aandacht te betalen. Wij doen dit in nauwe samenwerking met onze opdrachtgevers en tal van partijen. Wij handelen zo lokaal mogelijk ("act local").

Dit dragen wij uit in onze dagelijkse contacten met anderen en zoals hier in dit verslag. Heeft u vragen, reacties, informatie, laat het ons weten. Met elkaar kunnen wij proberen de wereld een beetje mooier te maken.

Met hartelijke groet,

Arie Lenoir
06 53362519
arie@lenoirschuring.com

Ron Schuring
020 5456970
ron@lenoirschuring.com

OVER PAPIER:

Op dit moment rangschikken wij papier naar milieubelastendheid van goed naar minder goed als volgt:

goed, wel gebruiken:

- 01 in Nederland gemaakt, bron restanten landbouw in Nederland (afval)
- 02 uit andere delen van de wereld, bron restanten lokale landbouw (afval)
- 03 gerecycleerd papier, bron lokaal oud papier
- 04 gecertificeerd papier, in Europa gemaakt, weinig Eucalyptus pulp
- 05 gecertificeerd papier, weinig Eucalyptus pulp

minder goed, bij voorkeur niet gebruiken:

- 06 papier dat veel Eucalyptus pulp bevat
- 07 niet gecertificeerd papier
- 08 papier van andere bronnen dan pulp, dat recycleren bemoeilijkt

COLOFON

Voor dit verslag gebruikten wij restanten uit ons papiermagazijn

Het omslag is geprint op Cyclus Offset 300 gr/m². Het is geproduceerd met 100% gerecycleerde vezels bij Greenfield S.A.S., Chateau Thierry, Noord-Frankrijk. Voor meer informatie: zie www.cycluspaper.com.

De rapportage in het binnenwerk is geprint op Valorise 125 gr/m². Valorise wordt gemaakt door Schut Papier in Heelsum, Nederland van lokaal agrarisch restmateriaal (tomatenplantvezels uit het Westland). Voor meer informatie over Valorise: zie www.schutpapier.com. Voor zover wij weten is dit nu het leverbare papier met de laagst mogelijke CO₂ voetafdruk.

De beide brieven zijn geprint op Conqueror CX22 diamant 120 gr/m², geleverd door Antalis, Almere en gemaakt in de Stonewood Paper Mill van Arjo Wiggins Fine Papers bij Aberdeen in Schotland. Meervoudig gecertificeerd en ons vaste huisstijlpapier.

Het verslag is digitaal geprint met toner met een Konica Minolta Bizhub C1070P en met de hand voorzien van een cahiersteek. Per keer maken wij 25 verslagen.

Amsterdam, 04 december 2018

ADRESSEN:

Omtrent milieuzaken worden wij terzijde gestaan door:

SHB Advies, Haarlem
Bianca Oostenveld
06 53968061
info@shbadvies.nl

Stichting Stimular, Rotterdam
Marc Herberigs
010-2382828
www.stimular.nl
www.milieubarometer.nl

Bureau Veritas
Amersfoort
088 4505500
www.bureauveritas.nl

Dit milieuvverslag 2017 is een uitgave van:

Lenoirschuring bv

Back-Upstraat 12
1033 NX Amsterdam

Postbus 37235
1030 AE Amsterdam

020-5456960
www.lenoirschuring.com

Voor meer informatie kunt u zich wenden tot:

Arie Lenoir
06 53362519
arie@lenoirschuring.com

